

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2009-06-11

Närvarande: F.d. regeringsrådet Rune Lavin, justitierådet Marianne Lundius och f.d. justitieombudsmannen Nils-Olof Berggren.

Prissättningsbesked vid internationella transaktioner

Enligt en lagrådsremiss den 4 juni 2009 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om prissättningsbesked vid internationella transaktioner,
2. lag om ändring i lagen (1989:479) om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.,
3. lag om ändring i taxeringslagen (1990:324),
4. lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter,
5. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
6. lag om ändring i lagen (2009:xxx) om ändring i taxeringslagen (1990:324).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Ann-Christine Johansson och departementssekreteraren Annica Axén Linderl.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I den föreslagna lagen om prissättningsbesked vid internationella transaktioner ges näringsidkare möjlighet att inom inkomstskatteområdet ansöka om besked om framtida prissättning av internatio-

nella transaktioner mellan parter som är i ekonomisk intressegemenskap. Näringsidkare som är eller kan förväntas bli skattskyldig enligt inkomstskattelagen (1999:1229) och som omfattas av ett tillämpligt skatteavtal får ansöka om ett prissättningsbesked hos Skatteverket. Ett sådant besked ska kunna meddelas bara om det föreligger en ömsesidig överenskommelse med en eller flera berörda stater med vilka Sverige har ingått skatteavtal.

De ändringar som föreslås i vissa lagar är huvudsakligen följdändringar.

Förslaget till lag om prissättningsbesked vid internationella transaktioner

2 §

Genom paragrafen görs den nya lagen tillämplig också på en transaktion med en i Taiwan verksam näringsidkare om en ömsesidig överenskommelse ingås enligt det avtal som avses i lagen (2004:982) om avtal mellan Sveriges exportråd och Tapeis delegation i Sverige beträffande skatter på inkomst. Enligt vad som upplysts vid föredragningen inför lagrådet kan lagen inte till följd av definitionen i den föreslagna 6 § anses tillämplig på en sådan överenskommelse.

Enligt Lagrådets mening bör den aktuella bestämmelsen med hänsyn till dess speciella karaktär ges en mindre framträdande placering i den nya lagen. Förslagsvis kan den med beaktande av dess nära samband med 6 § under en ny rubrik tas in som 7 §.

4 och 5 §§

För att prissättningsbesked ska kunna lämnas vid transaktioner mellan ett fast driftställe och den näringsidkare i vars verksamhet det fasta driftstället ingår föreskrivs i 4 § att det fasta driftstället ska anses som part i förhållande till näringsidkaren vid tillämpningen av den föreslagna lagen. Det förefaller överflödigt att i 5 § andra stycket föreskriva att ekonomisk intressegemenskap ska anses föreligga mellan det fasta driftsstället och näringsidkaren eftersom driftstället ingår i näringsidkarens verksamhet och att det just är på grund av detta förhållande som ett fast driftställe vid tillämpning av lagen har behövt anses vara part.

21 §

Användandet av ordet ska i bestämmelsen i första stycket kan uppfattas som om ett särskilt åliggande för näringsidkaren uppställs i fråga om Skatteverkets kontrollbefogenheter. Som framgår av andra stycket och tillhörande motivering i remissen (5.17.2) är kontrollen avsedd att regleras som en del i en överenskommelse mellan Skatteverket och näringsidkaren. Den föreslagna paragrafen skulle för att bättre uttrycka denna tanke kunna bestå enbart av en bestämmelse formulerad i anslutning till förslagets andra stycke men med följande lydelse:

Skatteverket får komma överens med näringsidkaren om när, hur och i vilken omfattning en kontroll av uppgifterna i ett ärende om prissättningsbesked kan ske.

23 §

Bestämmelsen i första stycket är alltför vag vad gäller tidpunkten då avgiften ska tas ut ("i samband med ansökan"). Ett tydligare uttryck

skulle vara ”i samband med att en ansökan om prissättningsbesked inkommer”. Bestämmelsen skulle då kunna ges följande lydelse:

Skatteverket ska i samband med att en ansökan om prissättningsbesked kommer in ta ut en avgift av näringsidkaren för den prövning som ansökan kan föranleda.

Med anledning av att lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor saknar ett formligt bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om avgiftsuttag uppstod fråga under föredragningen om bemyndigandet i andra stycket av den föreslagna paragrafen var behövligt. Lagrådet har i sitt yttrande över förslaget till lag om förhandsbesked i skattefrågor (prop. 1997/98:65 s. 128) uppmärksammat problemet som sådant och därvid kommit fram till att regeringen utan stöd i något bemyndigande kan meddela föreskrifter i ämnet. Tillämpningen av regeringens normgivningsregler förutsätter i detta hänseende att man skiljer mellan avgifter av tvångskaraktär och avgifter av frivillig karaktär. Om en avgift anses ha tvångskaraktär, kommer den i princip att omfattas av 8 kap. 3 § regeringsformen. Detta för vidare med sig att riksdagen enligt 8 kap. 9 § andra stycket regeringsformen kan bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter om avgiften.

När det gäller att bedöma karaktären hos de avgifter som föreslås i lagrådsremissen är att märka att näringsidkaren fritt kan välja om han ska inhämta ett prissättningsbesked eller inte. Han kan härvid väga in sitt behov av att genom beskedet erhålla värdefull eller rentav nödvändig information till vägledning för sina fortsatta åtgärder och dispositioner. Vid tillskapandet av sådan ömsesidig överenskommelse som ska läggas till grund för beskedet kommer Skatteverket nära nog att fungera som ett slags serviceorgan i förhållande till näringsidkaren. Till saken hör också att näringsidkaren disponerar över beskedet och således kan bestämma om beskedet senare ska

tillämpas eller inte. Det finns inte heller skäl att anta att de avgifter som ska tas ut kommer att överstiga de faktiska kostnader som Skatteverkets handläggning föranleder.

Sammantaget anser Lagrådet att de avgifter som här är i fråga främst har frivillig karaktär. Denna slutsats leder till att regeringen kan besluta föreskrifter om avgifterna inom ramen för sin restkompetens (8 kap. 13 § första stycket 2 regeringsformen) och att det föreslagna bemyndigandet följaktligen skulle vara onödigt.

Övergångsbestämmelsen i punkten 2

Vissa uttryckssätt i den föreslagna bestämmelsen uppfyller inte de krav på stringens som från juridisk synpunkt kan ställas på en lagtext. Sålunda bör orden "Ärenden som kommit in till regeringen" bytas ut mot förslagsvis orden "Ärenden som inletts hos regeringen". Vidare bör konstruktionen "handläggning och prövning" inte användas, eftersom i ordet handläggning normalt innefattas också själva prövningen, jfr hur termen handläggning används i förvaltningslagen (1986:223).

Mot bakgrund av vad ovan anförts bör bestämmelsen ges följande lydelse:

2. Ärenden som inletts hos regeringen före ikraftträdandet men inte avgjorts får överlämnas till Skatteverket för fortsatt handläggning enligt denna lag.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.